

*İŖi piŖirmeden önce
ne piŖirmeli?*

AyŖe Kilimci

İÇİNDEKİLER

- önsöz / 7
dünya kocaman bir şaka! aşk da... / 9
aşk iksiri / 19
nedir afrodizyak? / 27
iş pişti, aş pişti, ikisi de tez pişti... / 35
güzel ananelerin ferah sofraları... / 63
siyahî fettan / 69
en pahalı kışkırtıcı: havyar / 79
böber destanı... / 85
kabak tadı vermemek... / 93
çorba kalbe tıpıştır... / 99
mutluluğun politikası / 103
yemek yapmaya hayır! gönül almaya evet! / 109
hınzır adlı, fettan yemekler... / 117
insana, dermana, aşka muhtacız... / 131
kaynakça / 137

Yazarın uyarı notu:

Ey sevgili okur, biliyorsun bu kitapta anlatılanlar, öğütlenenler ne ilaç, ne alternatif tıp ürünü. Kadınla erkek aşk denen Sır'at köprüsü üstünde yürür, ateşe düşmeye bin heves, çılgınlığa gel eder. Âşıkla maşuğun derde derman aradığını kim söylemiş?

Gene de akıldaneler çözüm aramaktan geri durmamış. Alayının rivayetini dinledik, çıkın edip önünüze koyduk. Aç yahut tok karnına alındığı farketmez. Doz aşımı da öyle. Yan etkisi var mı yok mu bilinmez, iyilik hâli bizden, ölürseniz, Allah'tan.

Aşkın ve hasretin zaten ilacı yok. Bağlar gazel olmuşsa, onun hiç ilacı yok, geri mi saracaksınız hayatı? Okuyun, güzel olun, umut edin, umut etmesi iyidir. İlaç sandığımız bütün avuntuların tek sakıncası, umutsuzluğa düşmek, aman diyeyim.

Gerisi laf ü güzaf...

önsöz

Bu kitapta hınzır sesler korosundan şarkılar dinleyeceksin ey okur...

Bizim bile okumaya doyamadığımız, hâlâ güldüğümüz hınzır yazılar ve eşlikçisi yemek tariflerini, tılsımları, büyüleri, muhabbet ilmini anlatan bu kitabı:

Hayata tutkun, aşka hevesli her dilde (!) usta kadınlara...

Onlarla aynı darada tartılamayan hafif sıklet, bildik bileli korkak adamlara...

Şu yoksul dünyayı güzelleştiren, keyfe maya olan aşka...

Şarkılara... hüzünlere, coşmalara, danslara...

Nokta koymaktan korkmayanlara, yeniden başlamaktan usanmayanlara...

Hayatın, sofranın, tadların ve aşkın tılsımcılarına adadık...

Hamiş 1: Aşk denen o tek kişilik tangoya katılan hevesli, hünerli, asaletli, özenli, sevgili, heyheyli ve heybetli erkek yok mu, var elbet, ancak onlar imalat hatası olup sayıları pek az.

Ayrıyetten kitabımız erkeklerle cenk için değil, ömre keyf katmak, aşk yangınına benzin dökmek, sofralarla döşekleri naçizane coşturmak amacıyla kaleme alınmıştır.

Kaynak belirterek paylaşması helal, uygulaması daha da helal, ne yazmışsak miri malı, yüzde yarım kadarı da kişisel çuvallama.

Yaş kemale erip bağlar gazele dönende değil, kadının en esaslı, en deli, en korkusuz, en güzel olduğu kırk sularında kaleme alınmıştır. Ne ahımız ne esefimiz var, çok şükür.

Hamiş 2 Bu hınzır kitaba en şingirdaklı adı bulan ve paylaşmamıza izin veren, akıllı güzel Ayça Çavaş'a gönül borcumuzla...

dünya kocaman bir şaka! aşk da...

“Ölsem, gene ölsem, gene ölsem / Vuslatta bu dem değışmez bir tılsım bulsam...”

Binbir düş, birkaç rüya... Gerçek olan, yalnızca hülya...

Kocaman bir şaka mı yoksa afrodizyak? Olsun, her şakanın yarısı gerçek, deyip umalım...

“Zeytinyağını ısıtın, karabiber tanelerini yağa atın, balla karıştırın, misk yağı damlatmayı unutmayın, hepsini besmeleyle hâlettikten sonra, oranızı buranızı ovuştura yedire bu sıcak yağla ısındırın, o da sizin müşkülünüzü hâlletsin...” diye başlar bütün tılsımlı macunlar, terkipler. Günümüzde ne aktar, ne Mısır Çarşısı; girin internet denen büyücüye, tılsım tacirlerini görün, neler yapıyorlar... Elektronik dükkânlarının kapısında güleç bir aile resmi göreceksiniz, çoluk çocuğuyla mutlu; baba uzun saçlı, tek kulağı küpeli; sözler dürr-i yekta, süsler arş-ı alâda, avutmanın, öğüt vermenin bini bir para, çakma ve acemi şiirler, yığınla dua ve (ilaç olduğuna vehmedilen) tırışka yiyecek, içecek, sürülecek merhem, koklanacak misk, dökünülecek su, içilecek çay...

Sonuç? Mafıř...

Baharat, boğa billuru, eşek beyni, kartal yumurtası, deve dışkısı, emek emek aş etmek, sonra olmadık sonuçlar ummak... “Ölmek değildir ömrümüzün en

feci işi/ müşkül budur ki ölmeden evvel umup da ölür kişi...” Böyle değil elbet bu şiir, üstat Yahya Kemal başlıklar bizi... Onun her akşam sofrasına istediği minik kırmızı turpları, nasılsa hiç yemiyor diye bir akşam getirmeyince, garsona söylediğini bilirsiniz, “Niçün getirmediniz, yemesem de o benim göz me-zemdi...”

Göz mezesi, temaşa süsü; bu noktaya mim koyu-nuz...

Willy Pasini'nin *Aşk ve Yemek* adlı kitabında bah-settiği, 12. yüzyıldan araklanmış naneli, susamlı, kuş-konmazlı güvercin ve serçe yumurtası çorbası, Cu-pido ve Venüs'ün saldırı aracı afrodisyak söylencesi, sakinleştiriciye de yöneltmedi değil... Gıda öğütleyi-cileri, bu maddeleri, din adamı, asker ve kadınlar için öğütledi. Oysa asıl kışkırtıcı olup kendisi kışkırtıcıya hiç gereksinmeyen cins kadınlardı, ille de doğurgan-lık açısından...

Afrodit olanca güzelliği ve haşmetiyle duyuları te-tikliyor, o hâlde onun adı verilen bu yiyecek içecek de tetikler, tetiklemeli, öyle yapmak zorunda...

İnsanlık binlerce yıl kel tavuğun tılsımına bu yüz-den inandı. Çin söylencesinde, doymak bilmeyen iş-tahıyla ihtiyar kocasını artık çekemeyen kadın, her gün içtiği bir iksiri bahçeye atmış, horoz da onu yu-tunca, olan bir kümes dolusu tavuğa olmuş... Horoz hem yapacağını yapıyormuş, hem tavukcağızların ka-fasını kel bırakasıya didikliymiş...

Belki bu ata horozun hüneri geçmiştir diye, içki masasına ibiğiyle birlikte közde ilikleştirilmiş horoz kafası getiriliyor hâlâ, sonra bu kafa, ibik ve beyin lüpletiliyor...

Çeşitli otlar sonra... *İncil*'de bile anılan adamotu kökünün marifeti, Yunanlı hekim Dioskorides ta-

rafından bulunmuş, yaşlı Plinius bu otu kullanmış, Pasini'nin yazdığına göre.

Otlarla aşk süzeğinin erdemi konusunda temkinli Ovidius, eserlerinde şarabın erdemlerini sayar döker. Hıristiyanlıktaki "Perhiz Günleri"ne gönderme yaparak, balık fosforunun afrodisyak oluşu hakkındaki söylenceyi doğrular.

Çikolata, onu alıp satan Cizvitlerce baş tacı edilir. Hatta 1569'da Papa, çikolatanın Karem'de tüketilmesine izin verir; suda eritilen çikolata içecek sayılıp, orucu bozmadığı söylenir...

Gıdaların kimi, salt görüntüsüyle afrodisyak kabul edilir; havuç, pırasa, muz, hıyar, yılan balığı bile falik şekilli olduklarından afrodisyak sınıfından sayıldı. Kereviz kocalara yararışlıydı, bu hem tahmin ediliyordu, hem de test edilmiş, denenmekte ve yararı görülmekte olduğundan salık veriliyordu... "Kereviz koca için iyidir", eh, pek de yanlış sayılmaz, yeme içme uzmanları da aynını söylüyor. Yine de elbette kadınların söylediği ve inandığıdır, kanıtlanandır aslolan... "Bin söz, bir icraat" demişler; söylenmiş ne yapsın çaresizler, kanıt gerek, kanıt...

İstiridye, incir, midye, balık yumurtası, kara diken yumurtası; hep görüntüleri kadın cinsel organını andırdığından afrodisyak sayılır. Havyar, balığın yumurtasıdır ama döllenmeyle eşanlamlıdır. Adamotu kökü, penisin doğuşu sırasında erkek bedeninin apış arasını çağrıştırmaktadır. Adı bile gümbür gümbür ve adamakıllı inandırıcı hüneri hakkında...

Bazıları bu şanlı şöhretli inancı simgesel olarak taşır. Timsah boynuzu, köpekbalığı yüzgeci, ki türü tehdit edecek ölçüde avlanmakta ve arz talebi gene de zor karşılamaktadır. Kuğu yumurtalığı, kaz dili bu şöhretlerini az bulunurluklarına borçlu... Asya,

hâlâ boğanın cinsel organını kurutup tüketmekte; toz hâline getirip çiğnemenen yutulacak yumurtaya ekmektedir. Kaplan penisi söylencesi, türün devamlılığını tehdit etmektedir. Şarapla tav edilmiş horoz yumurtası en rağbet edilen yiyecek. Meyve ve sebzeler arasında domates, aşk elması diye anılır; oysa aşna fişne şöhreti yüzünden belki, vişne, küpeli kiraz, aşk meyvesi olmaya daha yaraşıyor...

Marquis de Sade, hayat kadınlarına sunduğu çikolataların içine kuduz böceği koyarmış, oysa baskı altındaki o dönem kadınının değil, olsa olsa Marki hazretlerinin kendisinin gereksinimi vardı bu tada... Üstelik yan etkisi, hünerinden misliyle fazla...

Afrodizyak olduğuna inanılan bazı gıdaların kokusu da öyle sanılmalarına neden oluyor; misal, yer mantarı... Aşk döşeginin geniz burkan misk kokusunu hatırlatır, diyorlar. Balzac da insanı ateşleyen bu mantar hakkında korkusuz metaforlar kullanmış. Bu mantarda androstenol denen hormon var ve aynı hormon damızlık domuzlarda da olduğundan, yer mantarı, meşe ağaçları yahut toprağın taa derininde pırladığında, onu hep aynı yerde bulmak için dişi domuz kullanıyorlar. Domuz kadıncıklar bu yoğun erkek kokusunu alınca akılları başlarından gidip toprağı kazmaya başlıyor... Sonunda yamru yumru, şekilsiz, siyah bir topan çıkıyor ortaya... Ya bulursam diye kazmayı sürdürüyor domuzcuk... Yer mantarı erotik bir koku salıyor, haz uyandırıyor olsa da, sahici afrodizyak olmadığına hemfikir uzmanlar. Kadınları belki biraz sevecen ve umucu yapıyor, erkeklerin gücünü arttırıyor, yahut erkek öyle sanıyor... Elbet sanmakla olmaz, ayılıp bayılmakla olur; yahut ölüp gene ölsem dedirtiyorsa olur...

Petronius, dört gün, gece gündüz taze ekmek ve

yumurta akı yemenin doğurganlığı arttırdığını söylüyor. Bir başkası, şarap ve çam fıstığıyla pişen güvercini salık veriyor. Kümes hayvanı beyninin, cinsel ilişkiyi kolaylaştırdığına inanılıyor.

Pasini, esas olarak eril olan afrodisyak mitinin özellikle Rönesans'da kadınlarca sahiplenildiğini belirtirken, bir kadının kaleminden "yüce su"nun, "gençlik pınarı"nın dişi doğasına iyi geldiğini okuya-

bildiğimizi söyler. O kadar ki, erkeklere penis boyu ve oranını arttırsın diye, kurutulmuş eşek organı özünü öğütleyenin de yine bir kadın olduğunu...

“Kuralı bozanlar da var, çünkü Ortaçağ sonlarında kadınlara ayrılan ürünler, onların iffetini korumaya yönelikti, zavallılara otuz gün boyu haşlanmış nilüfer kökü ya da haşlanmış marul tohumu içirilir, içinde sedef otu ya da russule denen mantar kaynatılan bir sıvı tavsiye edilirdi. Ayrıca tatlı su balığı verilirdi, deniz balıkları uyarıcıdır, nehir balıklarının dinginleştirici özelliği vardır. Bu ürünlere 16. yüzyıl sonunda damıtılmış ürünler eklendi. Amber ve misk, şarapta eritilip burna çekmek, yahut merhem yapıp sürmek amacıyla toz hâline getirilir. Horoz ve hindi, beç tavuğu ve kekik, güvercin ve kumru küçük şişelerde yağ ya da jöle olarak satılır. Bazı 16. yüzyıl tariflerine göre hazırlanması ne kadar karmaşık olursa, afrodisyak niteliği de o kadar etkili olur. Örnek mi, taze beyaz soğan, tilki yumurtası, güvercin beyni, mantar ve tarçın alın, soğan ve mantarları ezme olana kadar havanda dövüp, güvercin beyniyle elekten geçirin, sonra da ince mantar tozu ve tarçını bu pelteye katıp, nohut boyutunda haplar yapın. Bir kadeh şarap eşliğinde yedi tane yiyin, sevişmenizi ve jenital bölgenizi cazip biçimde canlandırın.”

Afrodisyakların dolaylı türleri de var, yazara göre; makul doz alkol de bir afrodisyak, ancak yalnızca üstbenliği kaldırma işlevi gördüğünde...

Yoksa, şarap Sappho'ya kalırsa melankoliye karşı panzehir ve toplumsal yaşamda sıkıntıdan bunalan insana bir sığınaktı... Kimi yorumlara göre de şarap silahlı kuvvetlerin yahut toplumsal güçlerin silahlı/silahsız savaşçılarının dinlenmesine yardımcıdır. Yaratıcılığın, keyfin, çılgınlık ve kaçışın da yardımcıdır. Paul Klee'ye göre, ateşleyicidir ama motor o

değildir... Şarabın etkisini gösterebilmesi, neşenin çıkıp gelmesiyle gerçekleşir. Hekimlere kalırsa alkol, aşkla iyi bir partner değildir. Ama şarap erotizmle ilgili türlü işlevler üstlenmiyor değil...

Antik Yunan'da kadınlar ev işiyle uğraşırken, şarap ve şölenle işleri olamazdı. Şölen şenlendirmek yosmaların, klasik dünyanın kibar fahişelerinin ve büyük şarap âşıklarının işiydi.

Şarap, kadının işine yarıyor denir, içen erkek olunca... Kadınların içmesini hoş gören tek Romalı yazar, Ovidius. Kadının alkolü baştan çıkarma aracı diye kullanmayı her zaman bildiğini gösteren örneklerden başta geleni Kleopatra, malum... Sonra XV. Louis'nin gözdeleri Madame de Mailly, Madame de Pompadour ve Castiglione Kontesi. Ama kadınların baş tacı edildiği açık, güzel sofraya lüksünü, ihtişam ve hazzını görebilmek için Roma İmparatorluğu'nu beklemek gerekti... Baskıdan kurtulunca kadınlar bu güzel, yeni, hoş özgürlüğün tadını kıyasıya çıkardılar.

Aşk ustası Ovidius, şaşmaz baştan çıkarıcı öneriler verir; masanın üstüne şarapla kandırıcı sözler yazmak, aynı kadehten, hem de tam ötekinin dudagının değdiği yerden içmek gibi... Ortaçağ kadınları da şarabı sevdi, bunu 1275'te yayımlanan *Roman de la Rose*'dan öğrendiğimizi belirtiyor Pasini ve üç yüz yıl sonra Goldoni'nin *La Locandiera*'sında Mirandoline'in söylediği şu şiiri alıntılıyor:

*“Yaşasın Bacchus, yaşasın aşk
İkisi de insanlara mutluluk veriyor
İkincisi gözlerimizden kalbimize iniyor
İçiyorum ben o zaman şarabı, hem de gözlerimle
Söylemeden karşılıyorum en değerli dileklerinizi.”*

İçki içmeyi seven kadınlar, alkolde erotik arzularını doymaktan öte, bastırılmış saldırganlıklarından kurtulma yolu buluyor olabilirler...

En iyi aşk iksirine gelince, o çağına göre değişiyor; 19. yüzyılda porto ve likörler, bir sonraki yüzyılın başında vermut ve bugün viski... Her döneme ve moda direnen, yalnızca şampanya... Onu, soğuk yaradılışlı Madame de Pompadour'u ateşlendirmek için kullanan XV. Louis ünlendirdi; o gün bugün kadehteki şampanyanın Madame'ın göğsüne döküldüğü söylenir...

Küçük aşk oyunları kadınları tava getirdiğini sanan seks işçisi kimi erkek, şarapla masaya *amore* yazarak, aynı kadehten içki içerek, kadının sevdiğini sandığı/düşündüğü şarkıları çaldırarak, onunla, çoğu kere kadının kesesinden gezi kaçamaklarına çıkarak, yahut şampanya (bile) açtırarak baktı ki amacına (gene de) ulaşamadı, tutup kadının pabucuna şampanya döktü ve oradan içti...

Bunlar bayat numaralar, kadın yutmuş gibi yapar, erkek tavladığını sanır... Daha kırk fırın ekmek yemesi gerekmektedir erkeğin; Âdem'den bu yana çok zaman geçmiş olsa da, kadın tavlama sanatında hâlâ acemidir tamama yakını erkeklerin, ne yazık ki... Önümüzdeki bin yılda düzelecekleri umulmaktadır, iyimserlerce...

Ha, bu arada uzmanlar bir Afrika ağacından çıkarılan alkolit, "yohimbin" in, afrodisyak etkisi var gibi görünen tek bitkisel öz olduğunu belirtmeden geçmiyorlar. Ötekilerin, mutlu bir birleşme için gereken huzuru sağlamaktan öte, etkisi yokmuş...

Kötü beslenmenin cinsellik kalitesini bozduğu biliniyor. Tereyağ ve peyniri aklamamız gerek; proteinler, kırmızı et ve tahıllardaki proteinin önemini

kabul etmemiz; balık, ananas ve yosunların yanında kuru yemişlerin de önemine dikkat etmemiz... İstiridye ve öz suyundaki çinko; süt, yoğurt, mercimekteki kalsiyum; ciğer, kuşkonmaz ve birçok meyvede olan demir; bu arada soğan, sarmısak ve karnabahardaki kükürt; deniz ürünlerindeki fosfor... C başta olmak üzere, yorgunluğun panzehiri B vitaminleri ve E vitamini... Beyin ve kalpte kışkırtıcı olabilecek şeyler, duygusal atmosfer, komik olmayan bir mekân ve “sevdim mi tam severim, sildim mi bir kalemde” makamından olmayacak bir meyletme tarzı, küçük numaralara başvurmayacak bir erkek çılgınlığı, karşıdakinin asalet ve sakaletini doğru tartabilecek bir kadın zekâsı...

Bir Doğu atasözü şöyle der: “Şarkısındaki gizemi anlamak için bülbülün gagasını açmak yetmez.”

O hâlde... Afrodisyak denende, tek kavram kalıyor önümüzde, çağlara direnen, sahtesiyle sahibisi erbabınca hemen fark edilen tek şey...

Hanımfendiler, beyefendiler, yüksek huzurlarınızda AŞK...